

March 5, 2017

Umuna a Domingo iti Cuaresma: Panangpili iti Tudingtayo

Daan a Tulag: Jeremias 1:4-10

Baro a Tulag: Mateo 16:21-23

Pannkailawlawag dagiti Teksto

Ti libro ni Jeremias isut' maipapan iti maysa a propeta a siammo la unay iti ayabna manipud iti Apo nga agbalin a propeta. Gapu ta kasta, inwaragawagna ti sao nga inted ti Dios kenkuana. Nangrugi a nagipadto ni Jeremias iti naud-udi a kagudua ti panagturay ni Ari Josias (640-609 BCE) a nagtuloy iti panagari ni Jehoiakim (609-598), Jehoiakin (598-597), ken Sedekias (597-586). Daytoy ti nadidigra ken nadawel a panawen idi naipakaammon ti pannakadusa dagiti amin a nasion agraman ti Juda.

Saritaen ti Jeremias 4-10 dagiti pasamak iti pannakaayab ni Jeremias. Kadagiti umuna a binatog, nalawag nga insawang ti Dios ti panggepna para ken Jeremias uray idi adda pay la iti uneg ti tian ti inana kas naipakita iti sinaona iti propeta: "Sakbay a binukelka, ammokan." Daytoy ti mangipasimudaag a nagbalin ni Jeremias a pili ti Dios. Gapu ngarud ta kasta impasin ken inkonsagrang ti Dios ni Jeremias, ket tinudinganna daytoy a mammadto, kayatna a sawen, "maysa a naayaban" nga agbalin a pannakangiawat ti Dios kadagiti nasion agraman ti Juda. Ngem nagpambar ni Jeremias. Kinunana a dina kabaelan ti agbalin a propeta gapu iti kinaubingna. Ngem saan a pinatgan ti Dios. Saan a ti kinaubing ti makalapped iti maysa a tao no ayaban ti Dios. Ited ti Dios dagiti kasapulan ken ti kabaelan kadagiti maibaon. Gapuna a ti "Dika agbuteng, addaak kenka," kuna ti Apo ket kari ti Dios iti agtultuloy a kaadana a mangpunas iti buteng ken danag ti propeta. Saan nga inkari ti Dios ken Jeremias a saan a di mairurumen wenna mabalud wenna di maan-ano. Umanayen ti agtultuloy a kaadda ti Dios a mangpabileg ken mangpatured iti propeta nga agtuloy iti nakaayabanna aniaman dagiti pasamak nga agur-uray kenkuana iti masanguanan. Kamaudiananna, inted ti Dios dagiti uppat a pares a balikas a mangibaga iti trabahuen ni Jeremias. Ti umuna a pares kunana, "agparut" ken "agrakrak," "agdadael" ken "agpamek." Negatibo dagitoy a balikas a mangipakita iti kinapudno a ni Jeremias propeta ti pannusa. Ipakaammo ni Jeremias ti nalidem ken nakabutbuteng a padto ti panangukom a mangpasardeng kadagiti agturay a napno dagiti dagiti panagturayda kadagiti panangirurumen ken kaawan hustisia. Positibo ti maudi pares, "agbangon" ken "agmula". Nalawag nga ipasimudaagna a maysa met a propeta ti panagtarimaan ni Jeremias. Manipud kadagiti narebba ken nadadael, tumpuar ti maysa a naan-anay a baro a komunidad ti maysa a napabaro ken nadalusan ken napakawan a tattao ti Dios. Kanayon a nagkadua a paset ti mensahe ni Jeremias. Pannakaukom ken pannakaispal, pannakadusa ken namnama, pannakadadael ken pannakapabaro/pannakaisubli. Daytoy a wagas ti kanayon a masurot tunggal iwaragawag ti sao ti Dios.

Ti Ebanghelio kas insurat ni Mateo, ti kangrunaan a panggepna ket isu ti panangipaneknekna a ni Cristo ti Mesias-da kas naipadto iti Daan a Tulag. Ni Mateo a ti kaipapanan ti naganna ket "Sagut ti Apo," maysa nga agsingsingir iti buis a nangpanaw iti daytoy a trabahona tapno surotenna ni Jesus. Idiay Marcos ken Lucas, naawagan iti sabali pay a naganna, Levi.

Iti teksto iti Mateo 16:21-23, saritaenna ti panangipadto ni Jesus iti umay a panagsagaba ken ipapatayna iti ima dagiti panglakayen ti Jerusalem, kangatuan a padi ken mangisursuro iti linteg. Isagsaganaan ni Jesus dagiti adalanna para kadagiti umay a pagteng/pasamak iti biagna. Tinubngar ni Pedro ni Jesus gapu kadagiti sinaona, gapuna a pinagungtan met ni Jesus ni Pedro ket inawaganna pay daytoy iti "Satanas" gapu ta laplapdanna ti pagayatan daydiay nangibaon

kenkuana ken gapu ta awan ti Dios iti panunotna no di dagiti banag a natawan.

Itded dagiti tekstotayo ti panunot a ti panangtungpal iti naituding a maipaay kadatayo ket mangrugi iti panagtulnog, ti siayat a panangaramid kadagiti trabaho a nangikeddeng ti pagngudian ti kalat ti daliasattayo. Adda met la ketdi dagiti kanito/tiempo nga uray dagiti napudno a kaduatayo ket dida maupuotan ti mangitakder ken agsao para kadagiti banag ditoy lubong, dagiti tagipatgen ken wagas daytoy a panawen, dagiti kadawyan a pagduyosan toy lubong para iti namaterialan a balligi, pagsaad, sanikua ken ti panangliklik iti sakripiso ken panangbaybay-a kadagiti nangnangruna iti pannakaayab nga adalan – propeta. Ditoy a tubngarennatayo ni Jesus gapu iti pannakatnagtayo kadagiti “sinasatanas” a banag saan ket a para kadagiti banag ti Dios. Gapuna a kasapulantayo ti kanayon a maidalan a sipapanunot iti kari a naited kadagidiay inayaban ti Dios a maipaay iti agtultuloy ti makapabileg a kaaddana kas akseptarentayo ti napili a naituding kadatayo.

TARABAY PARA KADGITI MANGISURO

Iti iseserrekna iti Jerusalem bimmaddeken ni Jesus iti pungto ti panangtungpalna iti naituding kenkuana. Iti panangtaliaw iti napalabas tunggal addangna ket naigagara nga aramid ti wayawayana a simmungbat kadagiti karit a naibato iti dalanna. Ngem daytoy met ti kanito a naamirisna a naiturong iti daytoy a dalan klas mayalubog iti panggep nga insagana ti Dios a maipaay kenkuana manipud pay idi punganay. Immuna nga inkasaba ni Jesus ti asidegen a pannakaipasdek ti panagturay ti Dios ditoy daga, pannakaagas dagiti masakit, pannakapapanaw dagiti demonio, pannakaliwliwa dagiti agladladingit ken pannakakarit dagiti agturay. Naud-udi a nagsao maipapan iti yaadanin ti panagsagaba ken ipapatayna. Saanen a makapagsanud gapu ta dayta ti naituding kenkuana.

Saan a maitunos iti wagas ti Dios iti panangpanunot a kasla maysa nga actor ni Jesus a nangsurat laeng iti adda a naisurat iti istoria nga impaima kenkuana ti nakuspag a Dios. Itrabaho ti Dios ti planona a saan a masalungasing ti natawan a wayawaya no di ket paspasayaatenna daytoy. Ti isusuko iti pagayatan ti Dios (“saan a ti pagayatakno di ket ti pagayatam ti matungpal”) saan a naipapilit ken Jesus no di ket timmaud manipud iti sikakararag a pannakibalubalna iti Dios. Ti kararagna “ilisinak iti dayutoy a kopa” ket maysa a nakayebkasan ti wayawaya a di agtulnog wenno agtungpal iti pagayatan ti Dios. Iti kamaudianan, insukona a naan-anay ti bagina iti Dios. Ti tuding isu ti panagsabet ti personal a wayawaya ken ti nakaayaban a trabaho (vacation calling) daytoy ti dalan ti natungpal a natawan a panagbiag iti aywan ti Dios. Naturposen ni Jesus a naan-anay ti daliasatna ket aw-awisenna ti tunggal maysa kadatayo a sumurot kenkuana. Naaramid dagiti tattao ken amin a parsua para iti wayawaya. Daytoy ti desinio ti Dios para iti sangaparsuaan. Imbaon ti Dios ni Jesus a mangipakita kadatayo ti dalan ti wayawaya nga agturong iti kamaudianan a panggepna para kadatayo. Trabaho ti Dios ti mangpadas iti wayawayatayo tapno aramatentayo daytoy a maibasar iti panggep ti Dios, ket ngarud malapdan ti pannakatungpaltayo iti nakaitudingantayo. Ti saantay a pannakatungpal iti pudno a naituding kadatayo ket mailadawan iti pannakaipuruak iti impierno.

Iti sabali a bangir, pilientayo ti tudingtayo; iti sabali pay, agtulnogtayo iti daytoy. Ngem ti panangawat iti tuding saan a basta maileppas wenno maaramid iti rugrugi pay la ti pupuot wenno panunot ti maysa a tao. Kas ken Jesus mangrugi ti pannakabigbig iti nakayanakan a wayawaya ken ti pannakaammo iti naasi a pagayatan ti Dios para iti biagtayo. Ti baniagatayo iti biag ken iti pammati agrang-ay babaen kadagiti desisiontayo a no sadino nga agkadua ti wayawaya ken panangisuko iti biag iti Dios.

I. PANGGEP

Kalpasan ti panagadal, dagiti ubbing manamnama nga:

1. maibagada ti kaipapanan iti panagtulnog
2. ni Jesus ti agbalin a modeloda iti panangayab ti Dios kadakuada
3. mabigbigda/maamirisda ti pagayatan ken agtulnogda iti Dios ti Dios Begin
4. maipaksa ken maapresiar da iti pannakaayabda babaen iti Dios

II. PAMPANUNOT (KONSEPTO)

Nagtulnog ni Jesus iti pagayatan iti Dios nga agbalin a Mangsilakan/Mannubbot

KASAPULAN:

Biblia (nasaysayaat nu NRSV), maysa supot a tsokolate wenno kendies, baby doll, cloth diaper, daddumapay a kasapulan ti maladaga (baby).

III. PROSESO TI PANAGADAL

A. Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay: Pasangbayen a naimbag dagiti ubbing a kas agsangpetda.
2. Panglukat a kararag: O Apo Dios, maragsakankami nga adda ita ditoy balaymo. Salamat iti pangiyegmo kadakami tapno agdayaw ken dumngeg kadagiti Sasaom iti daytoy a Domingo. Tulongannakami a mangilukat kadagiti lapayagmi tapno maawatandaka a naimbag. Bendisionam dagiti gagayyemmi isu nga awan ita kadakami. Dawatenmi dagitoy iti napateg a nagan ni Jesus nga Apomi. Amen.

3. Kankanta: "This is the Day"

"I've Got the Joy (Down in My Heart)"

I've got the joy, joy, joy, joy down in my heart (Where?) Down in my heart! (Where?)
Down in my heart! I've got the joy, joy, joy, joy down in my heart; down in my heart
to stay.

And I'm so happy, so very happy; I've got the love of Jesus in my heart And I'm so
happy So very happy; I've got the love of Jesus in my heart.

B. Panagsagana

Damagen kadagiti ubbing dagiti sumaganad:

1. Ania ti panagtulnog?
2. Kayatyo kadi nga agtulnog?
3. Ania dagiti bambanag nga ipaar aramidida kadakayo?
4. Ania dagiti pagtulnoganyo? Ania dagiti riknayo no agtulnogkayo?

C. Panagadal

Salaysayen ti estoria

Nagtulnog ni Tara

Iti maysa a bassit a lugar adayo iti ciudad, adda agnaed saiday nga ubing a babai, agnagan iti Tara. Pagay ayat ni Tara iti agkanta, agsala, agdal ken kangrunaanna ti amin iti agay-ayam. Adda kabsatna a lalaki nga agnagan iti Josh. Inaldaw a mapan iti eskwelaan ni Tara. Kanayon nga ibaga dagiti nagannakna a nga agsingsingpet a kanayon, "WEN Mama, wen Papa, kanayonak nga agsingsingpetak" kunana. Tumultulong ni Tara kada mama ken papana nga aginnaw ken mangaywan kenni Josh nga adingna iti kada agsapa. Kay-ayamna ni Josh no adda ar aramididen ni Mamana idiy balayda. Dinomingo a mapanda idiy kapilia ken makiat-atendar iti Sunday School.

Iti maysa a male idi agawid isuna manipod eskwelaaan, nangngegna ti kaeskwelaanna nga ay-ayabanna isuna, "Tara, "Hey Tara umayka ditoy ta kadawendakami. Adda napintas nga ay –ayamtayo." Ammom kadi? Wow! Adda tsokolate nga premio iti ay-ayam! Kasapulanmi pay iti maysa a kaddua iti Teammi"

Limmawag ti rupa ni Tara a nakakita iti adu nga tsokolate a mabalin nga premioda no mangabakda kadagiti gagayyemna. Napanunotna iti bagina nga adu ti tsokolate no mangabakda. Dagitoy ti paboritona! "Ngem agur –urayda adingko a Josh ken Mama kaniak, aniat aramidek?" Nagliday ni Tara ket kinunana, " Kasapulandak idiy balay. " pasensiakayo gagayyem, kasapulandak ni Adingko ken mamak idiy balaymi." Nakaunget dagiti gagayyemna ket kinunada nga saandanton a makiay-ayam kaniana. "Mama addaakun!" Naaragsakan ni Mamana a nagkita kenkuana. Agkatkatawa ken aglaglagto no Josh a nakakita kenkuana. Nakiay-ayam isuna ken Josh ket agrabtrabaho met ni Mamana idiy kusina para iti pangrabiida. " Nakasaganan iti pangrabi" kinuna ni Mamana. Adda nagtoktok iti ruangan, idi ilukay ni Tara ti ruangan. Simmangpet ni Papana. "Pudtoam! Kinuna ni Papana. "ANiat pudtoak papa?" kinuna ni Tara. Naragsakan idi iruar ni Papana ti maysa supot a tsokolate. Daytoy ti tsokolate para kadagiti ubbing a natulnog nga inted ni Bossmi kinuna ni Papana. Inted ni papana ti tsokolate kenuana. Kinanna kasta met a kinnanda kalpasan iti pangrabiida. Iti kabigatanna, nagdawat iti sorry dagiti gagayyemna iti inaramidda kenkuan idi kalman. Imbingayan ni Tara dagiti gagayyemna iti tsokolate.

D. Panangpauneg ti adal/panagbibinningay iti pannakaammo

Damagem dagitoy:

Siasino dagiti nagndenggeg iti estoria?

E. Panangamiris iti Kinapudno babaen iti Biblia

No dumngegtayo kadagiti nagannaktayo, kasta met iti panagdenggeg ken panagtulnog iti Dios.

Iti Biblia, adda ubing nga agnagan Jeremias isu nga inayaban ti Dios a propetana-ti propeta ket mensahero/mensahera ti Dios. Idi damo agkedked ni Jesremias. Saan a nagtulnog iti Dios. Mabuteng isuna ta ubing pay ken mabuteng nga sumango kadagiti tattao. "Aniat ibagak kadagitoy a tattao?" ngem ti Dios kinunana kenkuana, "Saanka nga agbuteng kanayon a salaknibanka?" Aniat kinuna ti Dios? Irecite ti Jeremias 1:8 a kas memory verse. Gapu ta isu ti impromise ti Dios, nagbalin a natured ni Jeremias. Nagtulnog ni Jeremias ket imbagana ti mensahe ti Dios kadagiti tattao. Kasta met ni Jesus, nagtulnog isuna iti Dios ket nagaramid kadagiti naidumduma a bambanag: nangagas kadagiti masakit, ppinakanna dagiti mabisin ken insuronana dagiti tattao. Agtulnogkayo kadi met iti Dios?

F. Pangiyaplikar kadagiti Naadal

Aktibiti: "Kitaentayo iti panangawir kenni Baby Josh." (Ipakita ti mangisuro no kasatno a lampinan ken baduan ti maladaga, kantaan iti lullaby, ken paturogen ti maysa nga ubing.

G. Pangserra a Panagdayaw

Laglagipen a bersikulo: Jeremias 1:8

Kanta: Obedience is the very best way to show that you believe. Knowing exactly what the Lord commands doing it happily. Obedience is the key, do it immediately. Joy you will receive.

Obedience is the very best way to show that you believe.

Kararag a pangserra: O Apo Dios, agyamankami iti karim a salaknibandakami tapno saankami nga agbuteng, uray pay no mapukawmi dagiti gagayyemmi. Tulongannkami nga agtalek ken agtulnog kenka a kankanayon. Suroannakami nga agbalin a napigsa. Agyamankami iti pannakaikarimi a makipagtrabaho ken agaywan kadagiti dadduma. Iti nagan ni Jesus, Amen.

Marso 12, 2017

Maikadua a Domingo iti Cuaresma: Adipen a Mesias

Daan a Tulag: Isaias 53:4-6

Baro a Tulag: Marcos 10:42-45

Pannakailawlawag dagiti Teksto

Ti Isaias ti libro a mangiparang iti rukod ti panangukom ken panangisalakan ti Dios. Ti Dios "ti Nasantuan a Dios ti Israel" ti mangdusa kadagiti rebelde a tattao (1:2) ngem isu met laeng ti mangisalakan kadakuada. Bulag ken tuleng unay ti nasion nga Israel kadagiti bilin ti Dios nangruna kadagiti pakaseknan iti hustisia iti kagimongan ken kadagiti pagrebbengan iti kaarruba. Gapu amin kadagitoy, napadasanda ti nakas-ang a panangukom ti Dios. Kaskasdi, kinaasian ti Dios dagiti tattaona ket inalawna ida manipud kadagiti napolitikaan ken naespirituan a pannakairurumen. Ti panakaisublida ket kas maysa a baro nga exodus kas subboten ken alawenna ida. Addanto talna ken talged iti daytoy nga aldaw inton bumaba ti maysa nga ari manipud iti linia ni David nga agturayto a sililinteg, saanton nga irurumen dagiti agturay dagiti tattao ti Dios ket agbalinto ti Jerusalem a "Siudad ti Apo" (32:1-2; 60:14). Ken ni Isaias ken dagiti dadduma a propeta, ti kapia isu daytoy: inton maited ti hustisia kadagiti napanglaw ken

mairurumen ket madusa ken madadael dagiti nadangkes (1:10-17).

Paset/nayon ti maikadua a libro ti Isaias (Second Isaiah) ti Kapitulo 53, “Ti Libro ti Liwliwa” a pakaammuantayo maipapan kadagiti panagsagaba ken rag-o ti nalinteg nag adipen ti Apo. Ibaga ti bersikulo 4-6 maipapan iti nalinteg nga adipen ti Dios isu a nagsagaba gapu iti basol ken sakit dagiti nagserbianna a tattao. Mabasatayo ditoy nga idinto a dagiti tattao koma, ti ketdi nalinteg nga adipen ti Dios ti nangipakita a nakipagrikna kadagiti tattao iti panagsagabada ket mabalinna nga aramiden ti amin para kadakuada. Ti bersikulo 4 nga inadaw ni Mateo iti Mateo 8:17, kayatna a sawen dagiti sakit a pinataud ti sibabasol a panagbiag. Kaaduan kadagiti tattao ti namati a dinusa ti Dios ti tao gapu met la iti bukodna a basol. Binaliwan ti propeta daytoy a pammati dagiti tattao. Ti nalinteg a tao ti Dios inawitna amin dagiti nasaem a bunga ti kinamanagbasol dagiti tao tapno madalusanda kadagita a basol ket pakawanen ken isubli ida ti Dios. Wen, umay met ti panagsagaba a rebbeng koma a lak-amen ken ibturan dagiti sabali a tattao. Makitatayo ditoy ti kaipapanan/anag ti agbalin a pudno a Mesias nga imbaon ti Apo. Ti Mesias ti mangispal saan a babaen ti panangaramatna iti bileg ken pannakabalin ngem iti sibubulos nga espiritu, kabaelan ken ayat nga agsagaba para kadagiti tattaona. Ti pudno a Mesias, maysa a mangispal kadagiti tattaona kas maysa nga agsagsagaba nga adipen, saan ket a kas managparmek, mannakabalin ken nadangkok nga agturay.

Ti teksto iti Marcos 10:42-45 sawenna no kasano a binaliktad ni Jesus dagiti tagipatgen (values) daytoy a lubong. Gapuna nga ibagbaga ni Jesus kadagiti adalanna a ti panagbalin a disipulo, kasapulan a maaddaan iti kababalin a napakumbaba ken siayat nga agserbi. Ti bersikulo 45 ti kangrunaan ta ditoy nga inyam-ammo ni Jesus ti bagina a kas maysa nga agsagsagaba nga adipen iti lubong – immay nga agserbi saan ket a paserbian. Maysa nga adipen a siayat nga agsagaba ken matay para iti pannakasubbot ti lubong a kas iti inlawlawag ni Isaias iti librona. Irepresentar daytoy ti radikal a pannakabaliktad dagiti , agdama a sistema (wagas) iti daan a Greco-Roman civilization a ti panagtarigagay iti bileg, kinabaknang, secular a pannakaammo, gundaway/prebilibiyo a para kadagiti nangatot’ saadna, nabaknang ken nangangato iti adalna (elitista) ti agbalin a kangrunaan a tagipatgen, itandudo ken ilaban uray isut’ pakatayan. Daytoy met ti gapuna no apay nga adda rikna ti panagamak ken panagduadua dagiti makangngeg kadagiti panursurona, panursuro a pudno a mangbaliktad kadagiti tagipatgen ti lubong. Agbibig ni Jesus a mismo iti daytoy a panursuro, naan-anay a kinapakumbaba ken nadalus a panagserbi kadagiti kababassitan, dagiti maudi ken dagiti napukaw. Panggep dagitoy a bersikulo ti manglawag ken mangbalbaliw kadagiti bukodtayo a panirigan iti biag ken dagiti tagipatgentayo iti biag, no namnamaentayo ti agbalin nga adalanna ni Jesus.

Tarabay Para Kadagiti Agisuro

Nakairuamantayon nga aw-awagan nga Ari ni Jesus kadagiti ritual ken kararagtayo. Ipaay dagiti himno ken kararagtayo dagiti agkakangato a titulo. Laglagipentayo a naminsan laeng a naawagan iti Ari idi pinarparigat dagiti Romano ngem saan a tapno pudno a dayawenda ngem pananglaida Kenkuana. Kabayatan ti ministeriona, inawagan dagiti adalanna iti rabii wenno maestro. Ti gapuna, inawatda ni Jesus kas maysa a mangisuro kadakuada iti dalan saan ket a mangituray kadakuada. Kalpasan ti pannagungar rinugianen dagiti adalan nga inawagan ni Jesus iti Apo, ti titulo ti Dios iti Biblia dagiti Hebrew (Daan a Tulag), ken kas met la iti titulo ti Emperador a Romano. Ury iti dayta a tiempo ti balikas nga “Apo” ken “Ari” awan ti nagpadaanda. Ti titulo nga Apo a naipaay ken Jesus ipasimudaagna ti kinapudno ken panagtulnogda ken Jesus laeng, saan nga iti uray ania a dios uray pay iti Emperador. Idi panawen a nairaman ti Iglesia iti Roman Empire, isut’ pannakaited ti nagan/titulo/saad a prinsipe kadagiti obispo. Ditoyen a tiempo a nairugi ti panangiladawan ti Iglesia ken Jesus kas kadagiti ari ken ken agturay ti Emperio. Pudno met ketdi a tinulad ti Iglesia ti Israel idi nagbalinen ti Israel a pagarian nga awan ti nakaidumaanna kadagiti dadduma a pagarian iti aglawlawna. Laglagipentayo a Cristiano ita a tiempo a kinaykayat ni Jesus

ti maibilang nga adipen: adipen ti Dios nga imbaon ti Dios nga agserbi kadagiti tao nga agbibiang a kasla pagpigadan ti kagimongan.

March

12,

2017

Maikadua a Domingo iti Kuaresma:

IV. PANGGEP

Kalpasan ti panagadal, dagiti ubbing manamnama nga:

1. salaysayen ti panggép ti iyaay ni Jesus
2. ilawlawag apay nga immay nagserbi ni Jesus kadagiti agsagaba
3. ilista dagiti wagas iti panagserbi kangrunaanna kadagiti agsagaba

**11. PAMPANUNOT (KONSEPTO) Ni Jesus immay tapno agserbi kadagiti agsagaba
KASAPULAN:**

Biblia (NRSV), ladawan ni Jesus kaduana dagiti ubbing, popsicle sticks, pigket (glue) agduduma nga construction paper/bond paper wenna newsprint, lapis, kartib

V. PROSESO TI PANAGADAL

B. Panglukát a Panagdayaw

1. Panangpasangbay: Tiempo iti panangpasangbay. Kablaawan ti tunggal ubing babaen iti nabara nga isem ket damagem no kumustada.

2. Kankanta:

"Praise God, All You Little Children"

Praise God, praise God, all you little children

God is love, God is love (repeat)

"It's A Great Thing to Praise the Lord"

It's a great thing to praise the Lord (3x)

Walking in the light of God

Walk, walk, walk, walk in the light (3x)

Walking in the light of God!

(Repeat the song using "serve" instead of praise.)

"Make Me a Servant"

Make me a servant, humble and meek

Lord, let me lift up those who are weak

And may the prayer of my heart always be

Make me a servant, make me a servant, make me a servant today.

3. Panglukát a kararag:

Nailangitan ken Managayat nga Ama, agyamankami iti daytoy nga aldaw.

Agyamankami kadagiti pamiliami, iti ayat nga imburay iti tumunggal maysa ken

kadagiti naimbag ken nakakaskasdaaw a banag a napadasan iti tunggal maysa.

Agyamankami met kadagiti gagayyemmi. Tulongannakami a dumngeg ken

agadal pay iti adu kenka. Iti nagan ni Jesus. Amen.

B. Panagsagana

Damagen kadagiti ubbing dagiti sumaganad:

Tinarigagayano kadin wenno dinareprepyo kadi nga agbalin nga kangrunaan, kasasayaatan, numero ono wenno umuna? Damagem kadagiti ubbing no ania dagiti kayatda a pagbalinanan.

D. Panagadal

Salaysayen ti estoria

Nagserbi ni Nonie iti pamiliana

Iti maysa nga isla nga adayo iti ciudad, adda agnanaed a babai nga agnagan iti Nonie. Naggapu isuna iti dakkal a familia. Isuna iti inauna kadagiti pito nga agkakabsat. Napobreda. Ni tatangna ket maysa nga mangngalap iti ikan; ket ni nanangna ay-aywanna dagiti annakn ken adda tarakenna a maysa nga dakkal a takong. Marigrigatda ngem naragsak ken nalaingda nga agkanta a familia. Ni Nonie ket addaan napintas a boses a natawidna ken Amana. No urnosen ni tatangna ti iket ket agkanta. No padigosen ni Nanangna ti taking, agkanta isuna. Agbalin a nalag-an ken nalaka agsipud ta agtitinnulong dagiti membro iti familia. Tunggal rabii, sakbay a maturogda, agkararagda. Ikararagda nga kanayon koma nga tarabayen ti Dios ni Tatangna no mapan agdaklis iti nasipngget ken nauneg a baybay.

Nagkararag ni Nonie iti Dios tapno malpasna ti panagadalna iti kolehio ket agbalain a Maestra. Iti maysa nga aldaw nagpakada kada nanang ken tatangna tapno mapan iti ciudad. Kayatna nga agtrabaho ken ageskwela. Kinunana ni tatangna, "saan, Nonie. Narigat ti biag idia Ciudad. Nalidaykanto saankanto a naragsak ken mailiwkamto kenka." Kinuna ni Nonie nakasagana isuna aniaman a rigat a mapadasanna tapno laeng magun-odna ti ambisionna ket matulonganna dagiti nagannakna.

Pimmanaw ni Nonie iti lugarda ket nagnaed isuna iti balay ni iketna (kabsat ni nanangna) iti ciudad. Masapa isuna nga agriing tapno agluto, aglaba ken agdalus iti balay. Kas ar-aramidenna dagitoy, saanna a nalipatan ti maysa a banag-agkanta. Kasla a nalaka ken nalag-an ti biag, numampay kailiwna da tatang, nanangna en dagiti kakabsatna. "Makitak koma ida. Masapul nga agsakripisioak pay bassit" kinunana iti bagina. Ii-ikkan ni Ikitna iti kuartana tapno pagbayadna iti eskwelaan, paggatang kadagiti kasapulanna kasta met iti pamasehan. Numan pay mabanbannog isuna, ngem inanusanna amin dagitoy. Ingaedna iti nagadal.

Kalpasan iti mano a tawen, naggradduar iti kolehio ni Nonie. Itan maysa isuna kadagiti mangisursuro iti maysa a dakkal a pagadalan. Tultulonganna dagiti nagannakna a mangpapaadal kadagiti kakabsatna iti eskwelaan.

D. Panangpauneg ti adal/panagbibinningay iti pannakaammo

Damagem dagitoy:

1. Ania ti kayat ni Nonie a pagbalinan?
2. Nagun-odna kadi diay ambisionna?
3. Aniat inaramidna tapno nagun-odna ti ambisionna? (Nagsakripisio isuna tapno maserbianna ni ikitna)
4. Aniat inaramidna idi angun-odna ti tarigagayna? (intuloyna a nagserbi kadagiti dadduma babaen iti panagbalinna nga maestra ket timmulong iti panagadal dagiti kakabsatna) .

E. Panangamiris iti Kinapudno babaen iti Biblia

Saludsoden (Palubosan dagiti ubbing a sumungbat sakbay nga agsuggest iti sungbat)

1. Aniat panagkunayo, nagserbi kadi met ni Jesus kadagiti sabsabali?
2. Kasatno a nagserbi ni Jesus kadagiti dadduma? (babaen iti panangpakanna kadagiti mabisinan, panangagasna kadagiti masakit ken bulag panangipakaammo iti naimbag a damag kadagiti marigrigat)
3. Siasino dagiti sinirbian ni Jesus? (Dagiti mabisin, masakit, dagiti napanglaw-dagiti agsagsagaba)
4. Aniat mabalina nga aramidentayo tapno agbalintayo a kangrunaan? tapno numero ono?

Ti kuaresma (lent) ibagana: Kasla ken ni Nonie, tapnoa agbalin a kangrunaan, kayat ni Jesus nga agserbitayo kadagiti dadduma/sabsabali. Ni Jesus nakipagnaed kadaytoy tapno agserbi kadagiti sabsabali aglalo kadagiti agsagsagaba. Nagserbi kadakuada tapno maamoanda ti ayat ti Dios. Masapul met nga agserbitayo kadagiti dadduma. Agbalintayo a kangrunaan iti pagarian ti Dios, no addaantayo iti naragsak a puso nga agserbi. Rumbeng a naragsaktayo nga agserbi imbes nga ipangpangrunatayo a Serbian ti bagitayo. Iti daytoy a wagas, amtulongantayo dagiti dadduma a maammoan ti ayat ti Dios.

F. Pangiyaplikar kadagiti Naadal

Aktibiti:

Creative Play: Gudduaen dagiti ubbing iti tallo a grupo ket palubosan ti tunggal grupo a mangi-role play dagiti sumaganad a parang:

1. Maysa a nakakaasi nga ubing nga agsangsangit. Ig-iggamanna ti tianna. Mabisbisin. Aniat aramidem?
2. Ina a amakumikom nga agdaldalus iti balayda. Nabannogen ket palalo ti ling-etna. Aniat aramidem?
3. Limmabaska iti maysa a bassit a balay. Nakitam ti maysa nga ubing a nakasuot iti daan ken rutayrutay a lupot ken tsinelas. Aniat aramidem?

Art Activity: Tunggal ubing i-tracena ti kanigid wenna kannawan nga ima iti colored construction paper. Tulongam ti ubing nga agkartib iti int-tracedna nga imana. Iti dayta, isurat iti " Naragsak nga agserbi iti sabsabali." Ipigket iti popsicle iti likodna.

G. Pangserra a Panagdayaw

1. PAPIGSAEN DAGITI ubbing nga ikabesa ti memory verse

Laglagipen a bersikulo:

" Ti agtarigagay nga agbalin nga isu ti kangrunaan, masapul nga agserbi"

Marcos 10:43b

2. Kantaen "Make Me a Servant"

3. Gupgupen dagiti sagut/daton a kas makankanta ti maiparbeng a kanta

Kararag a pangserra: Tulongannakami Apo, tapno agtarigagay, napakumbaba ken naragsak nga agserbi. Iti nagan ni Jesus. Amen.

March 19, 2017

Maikatlo a Domingo ti Cuaresma: Kinapudno iti Dios

Daan a Tulag: Ruth 16-17

Baro a Tulag: Lucas 7:1-10

Pannakailawlawag dagiti Teksto

Ipaganetget ti libro ni Ruth ti kinapateg ti napudno nga ayat iti natawan a panagkakadua kadagiti tattao ti Dios. Ipampamaysa ti nagsurat ti di agbalbaliw ken sibubulos a panagayat ni Ruth ken ni Naomi ken ti kinamanangaasi ni Boas kadagitoy dua a balo. Saritaen ti teksto ti naan-anay a panagayat ken kinapudno ni Ruth uray pagaw-awiden ni Naomi daytoy idiay ilina a Moab. Makapasiddaaw ta ti mangiparparang a silalawag iti ayat ti Dios ket maysa a Moabita, maysa a saan a Judio, saan nga Israelita. Nupay kasta, ti naan-anay a panagayatna iti maysa a pamilia nga Israelita a nakaikamanganna ken ti kinapudnona iti katuganganna a balo isut' nagbalin a markana tapno agbalin a kasla pudno nga anak a babai ti Israel ket maikari a kameng ti puli ni David. Iparangarang daytoy ti kinapudno a ti pannakairaman iti yuumay ti panagturay ti Dios, madesider saan nga iti dara ken pannakayanak no ti iti pannakaitunos ti biag ti maysa a tao iti pagayatan ti Dios babaen ti “panagtulnog nga agtaud iti pammati” (Romans 1:5). Daytoy a kita ti kinapudno ket maysa met a kababalin a dawaten kadagiti mayat a sumurot ken Apo Jesus, kas maymaysa a surotenda ket tungpalenda a kanayon dagiti panursurona.

Iparang ti Ebanghelio kas insurat ni Lucas dagiti aramid ken panursuro ni Jesus a napateg unay iti pannakaawat iti wagas ti pannakaisalakan. Naan-anay ti saklawenna manipud iti pannakayanak ni Cristo agingga iti yuulina. Nasayaat ti pannakaurnosna ket maibagay nga agpada kadagiti Judio ken Hentil. Naisurat a mangpabileg kadagiti namati ket sungbatanna dagiti atake dagiti saan a namati. Kayat ni Lucas nga ipakita a ti lugar dagiti Cristiano a Hentil iti pagturayan ti Dios ket maibasar kadagiti panursuro ni Jesus. Inanamongan ni Lucas ti pannakaikasaba ti Ebanghelio iti amin a lubong.

Istoriaen met ti Lucas 7:1-10 maipapan iti pammati ti maysa a kapitan a nakaagasan ti masakit unay nga adipenna. Gapu ta mabain ken sipapakumbaba a pinanunotna a saan a maikari a makirupan-rupa ken Jesus gapu iti kinamanagbasolna, imbaonna lattan dagiti dadduma nga adipenna a mangibaga a ngannganin matay ti napateg nga adipenna gapu iti nakaro a sakit ngem maimbagan no isut' sawen ni Jesus. Daytoy a kita ti pammati ken ti di magaraw a panagtalek iti bilegna a mangagas ti namagsiddaaw ken Jesus ket inagasanna ti masakit nga adipenna.

Dagitoy a paset ti istoria iti Biblia itedda kadatayo dagiti taldiap no kasano a sumungbat ti Dios kadagiti di agbaliw a panagtalek ken kinapudno uray pay kadagiti maibilang a makaupay a pasamak iti aglawlawtayo. Ited koma dagitoy nga istoria iti Biblia ti ad adu pay a pammatibker iti inaldaw a nakristianuan nga aramidtayo. Agbalintay koma a napudno iti Dios babaen ti panangyeg ken pannangipakita iti naayat a pannakikaduatayo iti Dios babaen ti panagbiag ken pannakilangentayo iti maysa ken maysa.

Tarabay Para Kadagiti Mangisuro

Pinasingkedan ni Jesus ti Biblia dagiti Hebrew (Old Testament) maipapan iti kadaklan a bilin: “Ayatem ti Apo a Diosmo iti amin a pusom ken iti amin a kararwam ken iti amin a kabaalam” (Deut. 6:5). Ti balikas a linteg ket Torah iti Hebrew, a ti kangrunaan a kaipapananna ket “Panursuro.” Iti

daytoy a pannakaawat, ti panagayat iti Dios ad-adda a maysa a panursuro saan a maysa a linteg gapu ta iti praktika, saan a maibilin ti ayat no di ketdi masursuro. Ngem dina met la ketdi a punasen ti kinapudno a ti pudno ken agnanayon a basaran ti kinapudno (loyalty) ket ayat.

Nalawag iti daytoy a panunot a mabalin a gatangen wenno maipapilit ti kinapudno (loyalty). Ngem saan a tarigagayan ti Dios ti loyalty nagatang man wenno naipapilit gapu ta ti loyalty a maikari a kas daton iti Dios ket saan a namantsaan iti kabukbukodan nga interes wenno pagimbagan. Ti pudno a kinapudno a maipaay iti Dios ket nangatngato ngem amin a kita ti loyalty a mabalin manipularen ti tao. Masapul ngarud nga umasideg dagiti namati iti Dios nga awanan panggep a mangpasukib iti Dios para kadagiti pabor, ngem umasidegtay kenkuana nga awan condition ken iti amin a kinapanglaw ken kaawan gawgaway.

Saanna met a kayat a sawen a saantayo nga agdawat wenno agkararag iti Dios kadagiti tiempo a kasapulantayo ti tulongna. Kasupadi dayta ti kararag nga insuro ni Jesus kadagiti adalanna. Iduronnatayo a mangipan iti Dios dagiti pakaseknantayo iti biag: taraon a mangsustento iti biag, pannakailisi iti dakes ken pannakailisi ti dakes ken sulisog. Ngem insuro ni Jesus kadaytoy a saan a maibasar dagiti kararagtayo iti no ania/sinotayo, ken no ania dagiti adda kadaytoy tapno may-ayotayo ti Dios nga ad-adda a maikaritayo ngem dagiti dadduma/padatayo a tattao. No dagidiay ti pagtalkantayo saan a pudno nga ayat para iti Dios. Saan met ketdi a dinatay denggen ti Dios gapu ta saan a nadalus ti panggeptayo. Ngem ditay mabalin a pagtalinaeden ti pudno (genuine) a relasiontayo iti Dios gapu ta ti kinapudnotayo ket naibangon iti naruka a daga nga aglukay/agibbat inton umay ti bagio wenno gingined ti biag. Ti banagna, yadayotayo ti biagtayo iti Dios saan ket a ti Dios ti umadayo kadaytoy. Saan a kas kadaytoy ti Dios a masaktan no agkurang ti rukod ti kinapudnotayo kenkuana. Ti panagtalek iti kaasi ken mammakawan nga ayat ti Dios, ikaritayo ti loyalty-tayo ken Apotayo a Jesu-Cristo a di mabalin a lapdan ti buteng ken sibabasol a rikna ken panunot.

PANGGEP

maibagada ti estoria no kasano a nangagas ni Jesus iti masakit nga adipen ti opisial a a soldado a Romano
salaysayen no kasatno a ti pammati ti opisial a Romano ket nasupapakan
i-demonstrar iti ayat ken kinapudno iti tumunggal maysa iti Dios babaen kadagiti creative a wagas

PAMPANUNOT (KONSEPTO)

Ti ayattato iti Dios pagbalinennatayo a napudno iti Dios

KASAPULAN:

Biblia (NRSV), papel, lapis, krayola

PROSESO TI PANAGADAL

Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay:

2. Panglukat a kararag: Agnanayon a Dios, agyamankami iti daytoy napintas nga agsapa, iti baro a lawag. Sapay koma ta baben iti raniag ti init tulongannakami a makadal iti adu manipud iti sasaom. Tulongannakami tapno ayatendaka iti inaldaw ken no kasano ibiagmi dayta naindaklan nga ayatmo. Pagbalinendakami a bendision kadagiti dadduma nga ubbing. Iti nagan ni Jesus. Amen.

3. Kankanta:

"The Love of Jesus, Sweet and Marvelous"

The love of Jesus, sweet and marvelous (3x)

Oh, oh, wonderful love

Higher than the mountains, deeper than the ocean

Wider than the universe, oh, oh, wonderful love!

"I Would Be True"

I would be true, for there are those who trust me;

I would be pure, for there are those who care;

I would be strong, for there is much to suffer;

I would be brave, for there is much to dare.

I would be brave, for there is much to dare.

B. Panagsagana

Damagen kadagiti ubbing dagiti sumaganad:

Ask:

1. Adda kadi am-ammoyo a soldado?

2. Kasano kadi ti agbalin a soldado?

Ibaga: Ita nga aldaw, denggentayo ti estoria ti maysa a soldado iti panawen ni Jesus.

Panagadal

Ibaga ti estoria

Ti pammati ti soldado

Iti lugar ti Capernaum adda agnanaed nga opisial ti Romano. Ay ayatennda dagiti Judio numanpay saan isuna nga Judios. Nagpatakder pay isuna iti sinagoga para kadakuada. Gapu iti daytoy, ay-ayaten ken resrespetoen dagiti Judio isuna.

Adda adipen ti Opisial a Romano isu nga asideg kenkuana. Inaramid amin ti adipen aniaman nga ibaga ti Romano nga opisial kenkuana. Ngem maysa nga aldaw nagsakit ti adipen. Nakidda iti katre ket saan a makakuti. Dandani matay.

Ni Jesus napan idiy Capernaum. Nangngeg ti opisial a Romano maipanggep ken Jesus. Tinarigagayanna nga ibaga ken Jesus nga agasanna ti adipenna. Ngem kunana iti bagina nga saan a maikari a mapan ken Jesus. Imbagana kadagiti dadduma nga Judio nga ibagada ken Jesus nga agpakpakaasi isuna iti tulongna.

Dagiti panglakayen dagiti Judio napanda ken Jesus ket imbagada ti bilin ti Opisial a Romano. 'Patgam koma ket tulongam daytoy a tao' kinunada ken Jesus. "Ay-ayatenna dagiti tattao ket nagpatakder pay iti Sinagoga para kadakami."

Kimmuyog ni Jesus kadagiti panglakayen. Idi asidegda iti balay, imbaon ti opisial ti dadduma a gagayemna iti ayan ni Jesus ket kinunana, "Maestro, saanka koman nga agtaktak. Ammok a saanak a maikari tapno umayka iti balayko wenna tapno agkitata. Ammok nga uray ibilinmo laeng ket maagasan ti adipenko."

Idi nangngeg daytoy ni Jesus, nakigtot isuna. Timmaliaw iti aglawlaw ket kinunana kadagiti tattao, "Diak pay nakakita iti siasinoman kas iti pammati daytoy a tao"

Nagsubli dagiti naibaon iti balay ti opisial a Romano ket nakitada a naimbaganen ti adipen.

Ti kinapudno ken ayat ti adipen iti opisial a Romano a Soldado isut nagbalin a gapu tapno inayat ken namati ti opisial a Romano ni Jesus.

D. Panangpauneg ti adal/panagbibinningay iti pannakaammo

Damagem dagitoy:

1. Gapu iti pammati ti opisial a Romano ken Jesus, aniat napasamak iti adipenna?

2. No ayatentayo ti tunggal maysa, adda iti pammatitayo iti tunggal maysa.

3. Damagen: Ay-ayatenyo kadi ti Dios?

E. Panangamiris iti Kinapudno babaen iti Biblia

1. Kunaen: Ti ayattayo iti Dios pagbalinennatayo a napudno iti Dios

2. Damagen:

Nagblainkayo kadi a napudno iti Dios?

Kasatno nga ipakiatayo iti ayat ken kinapunoyo iti Dios?

F. Pangiyaplikar kadagiti Naadal

Aktibiti:

Ibaga kadagiti ubbing nga agdrawingda kadagiti wagas/pamay-an iti panangipakiatada iti kinapudnoda iti Dios babaen iti ayatda iti:

aglawlaw

komyunidad

pamilia ken gagayem

G. Pangserra a Panagdayaw

Laglagipen a bersikulo: imemoriada ti Lucas 7:9

Kanta: "I Would Be True"

Kararag a pangserra: Apo Dios agyamankami iti kinapudnom kadagiti karim kadakami. Tulongannakami nga agbalin a napudno kenka. Tulongannakami nga agbalin a natibker ken agtalek iti panangidalanken ayatmo. Amen.

March 26, 2017

Maikapat a Dominggo ti Kuaresma:

"Panangipasdek iti Talna"

Daan a Tulag: Jeremias 1:9-10

Baro a Tulag : Mateo 10:34

Pakabuklan a Konsepto: Panangipasdek iti talna kas mision ti Mangisalakan, ket Imandarna ti panakaiwalin dagiti lapped ti talna-dagiti saan nga umisu a panakabingay ti rekurso, manangabusos a relasion ken kaawan hustisia.

PANNAKAILAWLAWAG TI TEKSTO:

Ti libro ni Jeremias lallaonenna dagiti pakasaritaan ti ministeriona kas propeta, mangrugi iti panakaipakaammo ti panakaayabna kas kameng ti kaputotan ni Hilkias a padi iti ili ti Anatot. Gapuna a mabalina ni Jeremias ket nagtaud iti kaputoan ni Padi Abiatar a nagserberi idi panawen ni Solomon. Binilin ti Dios ni Jeremias a saan a mangasawa ken mangipasdek iti pamiliana gapu iti umay a pannakadadael ti Juda a mangikisap kadagiti sumaruno a kaputotan.

Ilawlawag ti Dios iti Jeremias 1:9-10 ti panggep ti pannakaayab ken no kasano nga akmen ni Jeremias ti kinapropetana. Mabasa ditoy dagiti agkakaasmang a balikas (verb) a mangip kadagiti negatibo a banag mainaig iti pannakaayabna. Igunamgunamna a ni Jeremias ket naayaban kas propeta ti panakadadael, (prophet of doom) nupay kadagiti maudi a sao ket positibo met a banag a mangipakita nga isuna met ket propeta ti "panakaisubli: (prophet of restoration) nupay saan nga

isu ti kangrunaan (secondary) Ti umuna a sao “ägarut” ket kasungani ti sao nga “agmula” ken dagiti sao nga “agrakrak”, “agdadael”, ken “agparmek” ket kasungani ti sao nga “agbangon” (build). Nupay ti akem ni Jeremias ket mangrakrak ken mangpukaw iti daan nga istruktura ken sistema a ramut ti panakagungundaway ken kaawan hustisia iti kagimongan, ngem tapno agbalin a naan-anay daytoy, napateg met unay nga akmenna ti panangipasdek iti baro a kagimongan maipundar iti tulag ti Dios kadagiti tattaona. Daytoy dagiti tagipatgen (values) ti kinaan-anay (shalom) kas iti talna, hustisia, ayat iti nagbaetan dagiti tattao a ti panakipagbiagda (solidarity) iti kabassitan a kakabsatda ket isut’ nangnangruna a ramen ti maipasdek a baro a kagimongan. Ditoy a dagiti propeta ken amin a naisangol iti isu met laeng a panagserbi ket masapul a makipasetda iti panakaipasdek ti baro a kasasaad tapno saan a makasubli ti daan a kasasaad, tapno ti kayattayo nga arakupen a kinaan-anay (shalom) ket isu ti kangrunaan nga itag-ay, pagbiagan ken salakniban ti amin a tao.

Kangrunaan met a panggep ni Mateo a paneknekan kadagiti Judio a ni Cristo ti Mesias. Inaramidna daytoy babaen ti panangipakitana no kasano nga intungpal ni Apo Jesus ti kunkuna ti Daan a Tulag. Nupay amin dagiti nagsurat iti ebanghelio ket adda dagiti insuratda manipud iti Daan a Tulag, adda dagiti siyam (nine) a paset ti ebanghelio a ti laeng Mateo ti pakasarakanna. (1:22-23; 2:15; 2:17-18; 2:23; 4:14-16; 8:17; 12:17-21; 13:35; 27:9-10) tapno ipakaammona ti kangrunaan a temana: ken Jesus ti pakatungpalan ti padto ti Daan a Tulag maipanggep iti Mesias. Tapno mapasingkedanna ti panggepna, In-gunamgunamna pay a nagtaud ni Cristo iti kaputotan ni David.

Ti Mateo 10:34 ket kasla kasungani ti padto ni Propeta Isaias maipanggep iti “Prinsipe ti Talna” nga umay mangted ti talna iti lubong. Pudno nga immay ni Cristo a mangted talna- talna iti nagbaetan dagiti mamati ken iti Dios, ken talna iti nagbaetan dagiti tattao. Ngem saan a maliklikan a ti banag ti yuumay ni Cristo ket panagbinnusor- (conflict) panagbinnusor iti nagbaetan ni Cristo ken ti anticristo, iti lawag ken kinasipnget, dagiti annak ni Cristo ken annak ti diablo. Iramanna pay ti panagbinnusor iti nagbaetan ti pamilia, mangipakita a saan a nalaka ti panagtulnog iti bilin ti Dios. Mabalin pay nga isut’ gapu ti pagsisinaan ti pamilia ken dagiti agbiagi iti kagimongan.

Babaen kadagitoy teksto a naaramat, maawatantayo a ti panakagun-od ti talna ken kinaan-anay (shalom) ket bunga ti panangparmektayo kaawan talna ken kinagusoguso iti Pagarian ti Dios. Ket no saantay nga agtignay, saan a magun-od daytoy. Naayaban ni Jeremias a mangibaga iti mensahe ti pannakadadael tapno mapalagipan dagiti tattao a simiasida iti pagayatan ti Dios. Ngem impakaammona met ti pagrebbengan para iti panakatarimaan ti nadadael a kasasaad. Ti panagkaykaysa iti daytoy a panggep iti mandar ti pammati ket isut’ pangrugian ti kinaan-anay (shalom). Ti napudno a panagtulnog iti daytoy a nakaisangolan ket isut manglukat iti ruangan ti napnuan kaipapanan a panagbalbaliw iti biag dagiti tattao, iti kagimongan ken iti lubong.

TARABAY KADAGITI MANGARAMAT

Ti panangipasdek iti talna ket kaasping ti panangipasdek iti baro a balay iti nakaisaadan ti daan a balay. Inkeddeng a pabaroen ti agtagikua saan laeng a gapu ta daanen, ngem saan payen a natalged para kadagiti ubbing ken nataengan. Agtultuloy ti kinadakes a mapaspasamak iti nasion gapu ta naisaad daytoy iti saan nga umisu a relasion iti kagimongan a mangipalpalubos kadagiti sumagmamano a mangtagikua iti aglapalapanan a kinabaknang idinto a ti kaaduan ket agrigrigat; patay ti kaibatugan dagiti manglapped kadagitoy dakes a panggep; madadael pay ti aglawlaw ken masalungasing ti karbengan ti adu a tao ngem awan pannakadusa ti akin-aramid. Ti pudno ken naynay (Sustainable) a talna ket saan a mabalin a maipasdek iti rabaw ti kaawan hustisia. Dagitoy a nakaisaadan ti kinadakes iti kagimongan ket masapul a marebba ken madalusan tapno nasayaat a pagramutan ti bukel ti talna tapno agbiagi ken agbunga.

Dagitoy saan a nasayaat a relasion iti kagimongan ket saan nga impasdek ti Dios, saan a paset ti biag ti tao a pinarsuana. Nagrusingda gapu iti aramid ti diablo, ket panangtaripato dagiti managdakdakes a di mangipateg iti Dios. Ngem ti sangit ni Jeremias a kunana; "Apay nga agballigi dagiti managdakdakes?" ket saan a nalaka a sungbatan maibasar iti puso dagiti managdakdakes, ngem ketdi, kasapulan ti naannad a panagadal ken panangamiris (Scientific analysis) tapno maamuan dagiti bileg iti sosiudad (social dynamics) ken naipasdek a pamay-an (institutional mechanism) iti likudan ti agdadata a kapadasan ti panagsagaba.

Ania dagiti kangrunaan a namagsilpo iti kadena ti kaawan hustisia a mangbalbalud kadagiti tattao? Umuna, ti panangtagikua dagiti sumagmamano a tattao kadagiti kinabaknang ti Dios a para koma iti amin. Maikadua, ti panangtagikua dagiti isu met laeng a tattao iti bileg ken turay. Maikatlo, tipanangaramatda iti bileg a mamagulimek kadagiti mangitakder iti karbenganda. Ken maikapat, Ti kultura ken saan nga umisu a sursuro ti relihion a mangparnuay iti ubbaw a kapanunutan.

Ti panakapugsat ti kadena ti kaawan hustisia ket mangrugi iti maikapat kadagitoy nadakamat. Daytoy ti kakapuyan ngem kangrunaan a silpo iti kadena ti kaawan hustisia. Ti pannakatagibassit ti tao ket kasla umisu a banag (kasla maawat a nainkalinteg, moral, kasapulan, gagangay) babaen ti agtultuloy ken nasaknap a panangallilaw, babaen ti di umisu a wagas ti edukasion. Ti nadamsak a panagturay ket maikaniwas iti konsinsia ti tao, ngem no maiparang kas gagangay a pasamak, wenno pagimbagan wenno saan a maliklikan, ti banagna kadagiti biktima ket awaten ken pagbiaganda. Ti sao ken aramid ni Cristo ket ipakita ken ilawlawagna a daytoy ket maysa a panangituray ti diablo iti panunot ken kararua ti tao, ngem awan ti pudpudno a pannakabalin ti diablo kadakuada, ta ti panagturay ti wayawaya ken hustisia ti Dios ket asidegen. Ti kinapudno ket maysa nga igam a mangpamek iti kaawan hustisia, dagiti panakagungundaway ket asideg ti panakarebbana kas iti bakud ti Jeriko iti sanguanan dagiti nalawagan a tattao a napinget a manggun-od iti wayawaya ken kalinteganda a mangnanam iti kinabaknang ti nakaparsuaan ken nagbannuganda. Ti hustisia ket pagilasinan ti naimbag ken manangilala a pagturayan ti tao, maysa a kasapulan a ramen ti panakaipasdek ti turay ti Dios ditoy lubong, ngem dagitoy dua ket saan nga agpada. No ti hustisia ket agayus kas danum ken ti kinalinteg ket kasla ubbog a di maatianan, mayarig ti talna iti angin nga angsen dagiti tattao.

PANGGEP

1. Iladawan dagiti ar-aramiden iti balay, eskwelaaan, ken ken iti Iglesia nga mangilungalong iti talna,
2. i-role play no kasano nga agbalin nga instrument iti talna iti pagtaengan, eskwelaan, ken iti Iglesia.

PAMPANUNOT (KONSEPTO) Dagiti ubbing mabalina nga instrument iti kappia/talna.

KASAPULAN: *Biblia* (NRSV), papel, lapis, krayola

PROSESO TI PANAGADAL

Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay:

2. Panglukat a kararag:

O Dios iti ayat ken talna, agyamankami a kanayon iti panangur-urnongmo kadakami.

Agyamankami kadagiti nagannakmi, pamilya, dagiti mangisursuro ken gagayyemi.

Bendisionannakami iti inkam panagadal, panagay-ayam ken panagtrabaho. Dawatenmi dagitoy iti nagan ni Jesus nga Apomi. Amen.

3. Kankanta:

"I've Got Peace Like a River"

I've got peace like a river (3x) in my soul, halleluia!

I've got peace like a river (3x) in my soul!

"It's Love, Peace, Joy that Makes the World Go Round"

It's love, it's love, it's love that makes the world go round (3x)

It's love that makes the world go round.

Roll over the ocean, roll over the sea, roll over the ocean and the deep blue sea (2x)

B. Panagsagana

Damagen kadagiti ubbing dagiti sumaganad:

1. Aniat' maawatanyo iti balikas nga talna/kappia?

2. Ania dagiti sitwasyon nga ehemplo iti kaadda iti talna/kappia?

Ibaga: Dumngegtayo iti estoria maipapan iti daga iti talna/kappia.

Panagadal

Ti Daga ti Talna/Kappia

Idi immuna a panawen adda maysa a mannalon nga addaan iti nalawa a daga. Pinanagananna dayta a daga iti "Daga iti Talna." Iti maysa nga aldaw immapay kenuana iti nauneg a panagpanpanunot, "aniat aramidek iti daytoy a daga ti talna tapno naserbi?" "Ah mulaak kadagiti agduduma a bukukel!"

Innala diay mannalon ti bisikletana ket daras a napan idiy town. Gimmatang iti adu a klase iti bukukel nga addaan agsasabali a size ken korte.

Daytoy nga mannalon ddaan iti napigsa a nuang a katulonganna nga agarado iti "daga ti talna."

Nakasaganan para iti panagmula.

Tunggal agsapa sakbay nga rumuar ni Apo init, ni apo mannalon ket addan iti bangkagna nga agmulmula kadagiti agduduma a bukukel. Idi kuan immay ti tudo. Nagtubo dagiti bukukel. Naraniag ti init. Nagtuloy a dimmakkel dagiti mula ket nagbalinda a berde ket agduduma dagiti kaatiddog ken kadakkelda. Ngem iti baet dagiti mula timmubo dagiti ruruot.

Limmabas dagiti al-aldaw binisita ni apo mannalon ti dagana. Anian a kigtotna! Dadakkelen dagiti mulana. "Agyamanak apo init! Agyamanak apo tudo! Agyamanak Apo Dios! Dimmakkelda nga agduduma dagiti kadakkkel ken kulayda. Ngem dagiti ruruot dimmadakkkel met. Ni Apo Mannalon kinitana dagiti mulana ket nakitana ti mula iti kinapudno, mula iti kinaimbag, mula iti ayat, mula iti pammakawana, mula iti rag-o, mula iti panagpagayam ken kinamanangaasi.

Unayen a ragsakna. Ngem kas matmatmatanna dagiti mulana. Nakitana dagiti ruot iti panagimon, appal, dakes a panunot, unget, gura, kinatangsit, panaginkukuna ken panangidumduma. "Ania ngata ti aramidek tapno? Kasano ngata tapno mapukaw dagitoy nga ruot! Parutek amin dagitoy nga ruot. Diak kaya daytoy nga agmaymaysa." Dimmawat ngarud ni apo mannalon iti tulong dagiti gagayemna tapno tulonganda isuna. Ni gaggayemna nga Ms. Naanus immay tapno tumulong kenkuana. Immay met dagiti dadduma a gagayemna. Isuda da: Mr. Managteppel, Mr. Managteppel and Mrs. Nagaget. Anian a timmpuyog! Nupay napudot ti init, nagtitinnulongda a nagparot kadagiti ruotU. Inurnongda amin dagiti ruot ket imbellengda iti maysa nga abut ket nakasagana a mapuoran.

Dandanin maapit dagiti mula iti "daga ti talna." Adda adu nga apit! Adu ti naapit ni Apo Mannalon. Naplalo ti ragsak iti "daga ti talna." Imburay ni apo mannalon dagiti apitna kadagiti gagayem ken kaarrubana, tunggal maysa naaddaan iti umdas a taraon. Mabalin ngata nga daga ti talna ti pusotayo?

D. Panangpauneg ti adal/panagbibinningay iti pannakaammo

Damagem dagitoy:

1. Ania dagiti aramid a mabalin nga aramiden iti pagtaengan a mangitonda iti talna?

2. Ania dagiti aramid a mabalin nga aramiden iti pagadalan a mangitonda iti talna?

3. Ania dagiti aramid a mabalin nga aramiden iti Iglesia a mangitonda iti talna?

4. Ania dagiti aramid a mabalin nga maar-aramid iti pagtaengan, eskwelaan ken Iglesia nga mangitonda iti kinaawan iti talna?

Ilista dagiti banbanag nga ibaga dagiti ubbing a makagapu iti idadateng wenna mangparnuay iti kinaawan talna.

E. Panangamiris iti Kinapudno babaen iti Biblia

Ibaga: Tapno magun-od iti talna, masapul nga ikkatentayo pay dagiti mangipaay iti kinaawan talna iti pagtaengan, eskwelaan ken iti Iglesia. Kas ubbing, rumbeng nga agbalintayo a mangilongalong iti talna/kappia sadinoman iti ayantayo.

F. Pangiyaplikar kadagiti Naadal

Aktibiti:

Manipud kadagiti listaan dagiti bambanag nga mangipaay iti kinaawan talna, iparole-play kadagiti ubbing no kasanoda nga ikkaten dagitoy nga lapped iti talna iti pagteangan, eskwelaan ken Iglesia.

G. Pangserra a Panagdayaw

1. Guyogoyen dagiti ubbing nga imemoria daytoy a bersikulo: Jeremiah 1:9b
2. A kas maipasa ti offering plates, kantaen ti "I've Got Peace Like a River".
3. Pangserra a Kanta: "Si Kalabaw at Langaw"

Laglagipen a bersikulo: imemoriada ti Jeremias 1:9b

Kanta:

Kararag a pangserra: "Let There Be Peace on Earth"

Let there be peace on earth and let it begin with me

Let there be peace on earth, the peace that was meant to be

With God as our Parent, children all are we

Let us walk with each other in perfect harmony. Amen.

April 2, 2017

Maikalima a Domingo ti kuaresma:

"Dagiti Pagilasinan iti Pudpudno a Mesias"

Daan a Tulag: Isaias 42:1-7

Baro a Tulag: Mateo 11:2-6

Pakabuklan a Konsepto:

Ti pudpudno a Mesias ket mailasin babaen iti panangagas, panangwayawaya ken Panangisublina kadagiti napukaw.

Pannakailawlawag dagiti Teksto:

Ti libro ni Isaias ket mapattapatta a naisurat iti narungsot a panawen, ti panangpalawa ti Asiria iti masakupanna ken panagkapuy ti Israel. Ngem daytoy a libro ket impakitana ti pakabuklan a ladawan ti panangukom ken panangisalakan ti Dios. Ti talna ken kinatalged ket isut pagilasinan ti panawen ti mesias, a ti nalinteg nga agturay ket sumangbay manipud iti kaputotan ni David. Dagiti tattao ket saandan a maidadanes babaen ti dakes nga agturay ket ti Jerusalem ket maiparangarang manen kas pudno a nasantuan a siudad. Ti Dios awaganna ti Ari a Mesias iti "ti babaonek" iti kapitulo 42-53 naaramat met ti "ti babaonek" a balikas para iti Israel kas maysa a nasion. Babaen ti panagsagaba daytoy a babaonen, ti panakaisalakan ket magun-od. Inaramat ti Dios ni ari Siro kas instrumentona a nangwayawaya kadagiti Israelita idiyay Babilonia, ngem ni

Cristo ti nangwayawaya iti sangatawan manipud iti basol. Nagbalin a “Silaw kadagiti Hentil” (42:6), tapno dagiti nasion a sumangsango iti panakaukom ket masarakanda ti panakaisalakan. Dagitoy a Hentil ket nagbalinda a “babaonen ti Apo”.

Ti Isaias 42:1-7 ket iladawanna ti kababalin ti pinili ti Dios a mangisalakan kadagiti tattaona. Daytoy a mangisalakan wenno babaonen ket maysa a matalek a mensahero wenno mangibagi iti nangibaon kenkuana. Ti naibaon a mangyeg iti urnos ditoy lubong ket saan nga agpukkaw, saanna nga ungapen ti ngiwatna, ngem iyegna ti talna; nakapuy man ngem isut’ mangisubli iti narumek a panagbiag; maysa nga agserbi a kas baro a Moses a mangwayawaya kadagiti tattao ti Dios ken mangyeg iti urnos maibasar iti hustisia ken talna.

Panggep ti panakaisurat ti ebanghelio ni Mateo ti panangipakaammona kadagiti tattao iti panakaibanag dagiti padto babaen ken Cristo a pakatungpalan amin dagitoy. Iti panangbasatayo iti Mateo 11:2-6, maawatantayo a naan-anay a ni Cristo ti pakabuklan ti mangisalakan a kayat ti Dios maipaay kadagiti tattaona. Nupay mabasatayo ditoy a saan a dirikta a sinungbatan ni Cristo ti saludsod dagiti adalanna, ngem ti panangibagana iti misionna ket nalawag a mangiladawan iti Mesias a tinagtagiuray dagiti tattao.

Kadatayo a Cristiano iti agdama, kas pasurot ni Cristo inawattayo met ti gundaway ken pagrebbengan nga agbalin a babaonen a makipagsagaba ken Cristo iti agdama a panawen ken kasasaad. Kas nadakamat, makarittayo nga agbalin a babaonen ti Dios nga agbiag iti pagayatanna. Ibiagtayo ngarud ti kababalin ni Cristo iti amin nga aramidtayo kas agtuloytayo nga agdaliasat iti biag.

TARABAY KADAGITI MANGARAMAT:

Dagiti tattao a makabael a mangimpluensia iti padada a tao babaen ti popularidad ken kabaelan nga agsarita (demagogues) ket iturongda laeng ti tao iti diriksion a pagangayanna ket agbanag iti panakadadael. Gundawayanda ti arungaing dagiti tattao nga agur-uray iti mesias iti tengnga ti panakairurumen. Dagiti Aleman (Germans) idi panawen ni Hitler, naalilawda gapu iti kari ti pannakaitag-ayda kas maysa a puli, ken mainayon pay ti sirmatada iti pannakaipasdek ti maysa nga emperio manipud iti intero a Europa ken agsaknap iti lubong. Ngem ti pannakapaayda a mangsakup iti Russia ken ti isasangbay ti puersa dagiti Amerikano iti tartaraudi ti maikadua a gubat sangalubongan ket isu ti nangkeltay iti nasao a sirmata.

Agkari dagiti ubbaw a mesias iti bileg a mangdominar, kas kuna ni Cristo kadagiti Hentil. Ngem ni Cristo kas pudpudno a mesias ket nakipagna kadagiti nanumo a tattao, insurona ida iti dalan a naDiosan, inagasanna dagiti sagsagabaenda, liniwliwa ken inallangonna ida manipud kadagiti pannakapaayda. Insublina ti dayaw ken dignidadda kas tattao. Daytoy ti sungbat ni Jesus kadagiti imbaon ni Juan Bautista a nagsaludsod iti kinasiasinona.

Ni Jesus ti modelo ti mesias kas pinili ti Dios. Nagballigi a nangipaay iti makapasalibukag a mensahe maipapan iti yaay ti Pagarian ti Dios ditoy lubong, ngem impakitana babaen ti biagna a mismo a ti Pagarian ti Dios ket saan a maipasdek kas iti pannakaipasdek ti turay ti tao babaen ti puersa ken naranggas a wagas, ngem ketdi, mangrugi kadagiti tattao a napanglaw iti ispiritu (poor in spirit), naemma, naasi, mamagkakappia, biktima ti kinaranggas, dagiti mawaw iti hustisia ken mairurumen gapu iti panangibiagda iti hustisia (Mateo 1:21), dagiti nagballigi nga immakkal iti pannakabalin ti basol, isuda dagiti tattao nga agindeg iti Pagturayan ti Dios.

Naipakaammo ni Jesus kas pudpudno a Mesias nga imbaon ti Dios a saksaksian ti iglesia babaen iti mensahe ken aramidna. Saan nga umanay ti pannakaipakaammo ti nagan ni Jesus tapno awaten dagiti tattao kas Dios ken Mangisalakanda, saan a makaanay ti pannangipakaammo iti panakatay ken panagungarna ken ti kari ti panagungar babaen ti pammati kenkuana, ngem ketdi,

gapu ta naimatangan dagiti tattao a nakakita dagiti bulsek, nataronan dagiti mabisin, napagtalaw dagiti demonio ken nakarit dagiti dakes ken aginsisingpet a pangulo ti relihion tapno awatenda ni Jesus kas Mangisalakan. Patien dagiti tattao ti panagsaksi ti iglesia no mapadasanda iti biagda dagiti bunga ti panangsungbat ti Dios kadagiti kasapulanda.

PANGGEP

Kalpasan ti panagadal, dagiti nagadal manamnama a:

1. maideklara nga ni Jesu-Cristo, isu ti Mangisalakan
2. mailadawan dagiti mangipakita iti aramid ti pudno a Mangisalakan
3. mangiyekbas iti panangpadayaw ken panagyaman ken Cristo iti kinapudnona a Mangisalakan

PAMPANUNOT (KONSEPTO) Christ is the true messiah.

KASAPULAN: Ladawan ni Jesus a mangag-agas, agsersermon, mangisursuro ken papel

PROSESO TI PANAGADAL

Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay: Kablaawan a siraragsak dagiti ubbing kas sumangbayda ken kumustaen ida.
2. Panglukat a kararag:
Apo Dios agyamankami iti daytoy napintas a Domingo. Maminsan pay a pagyamananmi iti panangurnongmo manen kadakami. Ikararagmi met dagiti gagayyemmi nga saan pay a dimmanon ita ditoy. Agyamankami iti ayatmo kadakami ken iti panangibaonmo ken Jesus a Mannubbotmi, Iti nagan ni Jesus ikararagmi dagitoy. Amen.

3. Kankanta: "Jesus Went About Doing Good"
"Jesus Is My Best Friend"
"I Want To Be Like Jesus"

B. Panagsagana

Damagen kadagiti ubbing dagiti sumaganad:

1. Aniat' kayatna a sawen ti " Mangisalakan?"
2. Siasino ti m"mangisalakan?"

Ibaga: NI Jesus ket saan laeng nga mangisalakan, isuna ti Mesias. Mesias ket isu ti imbaon ti Dios a mangidalan kadagiti tattaona.

Panagadal

Salaysayen ti estoria

Ni Jesus, isut' Mesias

Adda ti lalaki nga agnagan iti Juan. Inkasabana maipapan iti iyaay ti pagarian ti Dios, kiunana, " Agbabawikayo kadagiti basbasolyo ta asidegen ti pagarian ti Dios."

Immasideg dagiti tattao kenkuana ket dimnggeda ken tapno agpabuiagda kenkuana. Napanaganan isuna iti " Juan Mamuniag." INkasabana met ti iyaay ni Jesus, ti Mesias.

Napan isuna kadagiti dadduma a lugar, nangisursuro kadagiti Sinagoga, inkasabana ti Naimbag a Damag, ken nangagas kadagiti masakit nga addaan kadagiti agduduma a sakit.

Inagasan ni Jesu dagiti bulag, pilay, agkukutel ken tuleng. Nagungar dagiti natay. Ken adda naimbag a damag kadagiti nakurapay.

Insuron ni Jesus kadagiti adu a banag kasla kadagiti sumaganad: Panangayat kadagiti kabusor, panagkararag, panagpipinnakawan ken panagiinnayat kadagit sabsabali. Ammo dagiti tattao nga

adda ti pudno a Mesias kadakuada gapu kadagiti inaramid ni Jesus iti sidongda. Ni Jesus isu ti Mesias, ti imbaon ti Dios.

D. Panangpauneg ti adal/panagbibinningay iti pannakaammo

Damagem dagitoy:

1. Ania ti Mesias? (Isu ti imbaon ti Dios)
2. Aniat' aramiden ti Mesias?
3. Siasino ti Mesiastayo?

E. Panangamiris iti Kinapudno babaen iti Biblia

Ibaga: Ni Jesus ti Mesias.

Imbaon isuna ti Dios tapno makikaadda kadatayo. Adu dagiti nakakaskasdaaw nga inaramid ni Jesus para kadatayo. Ay-ayatennatayo ti Dios gapu ken Jesus. Kasta met kadatayo rumbeng nga agaramidtayo kadagiti naimbag a banag para kadagiti dadduma kas iti inaramid ni Jesus tapno maammoanda nga ay-ayatenda ida ti Dios.

F. Pangiyaplikar kadagiti Naadal

Aktibiti: Pag-drawingen dagiti ubbing a mangipakpakiota iti panagyamanda ken Jesus a nagbalin a Mesiastayo.

G. Pangserra a Panagdayaw

Ipakanta ti Kanta: "Jesus Went About Doing Good"

Ibaga kadagiti ubbing nga ipaayda ti panagyamanda ken Jesus. Ipasa ti offering plate/s kas makankanta ti mayannatop a kanta.

Kararag a pangserra: Tunggal maysa ipaayna ti maysa sentence a kararag

April 9, 2017: Maikanem a Domingo ti Kuaresma/ Domingo dagiti palma

"Ni Jesus Sarangtena dagiti panakabalin"

TEKSTO: Daan A Tulag: Zacarias 9:9-10
Baro A Tulag: Juan 12:12-19

PAKABUKLAN A KONSEPTO:

Simrek ni Jesus idia Jerusalem tapno karitenna dagiti agraraira a bileg a mangpatpataud iti panagsagaba dagiti tattao.

PANNAKAILAWLAWAG DAGITI TEKSTO:

Ti panagserbi ni Zacarias kas maysa a propeta ket napasamak kalpasan ti panakaitalaw dagiti Israelita manipud iti nasionda, kuna dagiti managsukimat iti panakaammo, nagserbi ni Zacarias iti panawen ti lladladawan ti tekstotayo iti Daan a Tulag a panawen ti panakawayawaya dagiti Israelita manipud Babilonia. Ti Theolohia ni Zacarias kas propeta ket isut kaipapanan ti naganna "Nalagip ti Apo". Ti sao nga "Apo" ket isu ti personal a pakabigbigan ti Dios ken maysa a mataginayon a testimonio ti kinamatalek ti Dios kadagiti karina. Nalagip ti Dios ti kari ti panakitulagna ket nangrugi ti panangibanagna kas masarakan iti libro ni Zacarias. Inkari ti Dios ti panangisalakanna kadagiti tattaona manipud panakaadipen idia Babilonia, pakairamanan ti naisubli a pagarian- komunidad ken templo a maaramat, panakaidalan ti natantan-ok a ladawan

ti pannakaisubli (restoration) ken panakaisalakan babaen ti umay a Mesias. Daytoy a libro ket isurona pay ti naindaklan a panagturay ti Dios iti pakasaritaan, kadagiti tattao ken nasion; ti napalabas, agdama ken masakbayan.

Ti Zacarias 9:9-10 ket nalatak a paset ti Nasantuan a Surat a nadakdakamat iti panawen ni Jesus, kas iti naballigi nga iseserrekena idiaiy Jerusalem kas ari a nakasakay iti asno saan ket nga iti karuahe. Daytoy ket langa ti napakumbaba a panangsaranget ni Jesus kadagiti agdama a bileg, naan-anay a kasungani ti namnamaen dagiti tattao ken saan a kas iti panakaipasdek ti emperio ni Alexander the great babaen ti nadara a wagas. Ti panagari ti Mesias ket naipasdek iti sangalubongan a panagturay ti talna kas naan-anay a pakatungpalan ti tulag ti Dios ken Abraham, ngarud, amin nga annak ti Zion ken Jerusalem ket naayaban a mangipukaw iti ragsakda ta ti pudpudno nga agturay nga agtulnog iti naDiosan a pangrukodan, moralidad ken umisu a panagbiag ket addan kadakuada.

Ti ebanghelio ni Juan ket naiduma kadagiti tallo nga ebanghelio, ti panangsaksina ken Jesus ket adda bukodna a wagas, iti panangiladawanna kadagiti bambanag a nupay nadakamat kadagiti tallo nga ebanghelio ngem saan a naan-anay a nagbalikas dagitoy. Kangrunaan iti daytoy a libro ket dagiti sinial ti pakabigbigan (signs of identity) ken dagiti mision ni Jesus a naipakaammo babaen ti atiddog ken nabaknang ti Theolohiana a diskurso. Nairugi ti libro ni Juan iti panangipakaammona a ni Jesus ket addan idi punganay kas managparsua (creative) a Sao ti Dios a naglasag kas tao ken nagbalin a silaw ti lubong. Kalpasanna, simmaruno ti panangibagana a ni Jesus ti anak ti Dios a naibaon manipud iti Ama a mangileppas iti aramidna ditoy lubong. Ti dayag ti Dios ket nalawag a makita kenkuana. Ti pasamak iti Juan 12:12 ket ti nakatungpalan ti padto ni Zacarias a ni Jesus ket nagturong idiaiy Jerusalem tapno sarangtenna dagiti agdama a bileg. Makita ditoy dagiti nainayon iti padto ni Zacarias kas iti panakaaramat dagiti bulong ti palma para iti parambak ti balligi, ti pukkaw dagiti tattao a nangpasangbay ken nangawag kenkuana kas "Ari ti Israel". Daytoy ti nangpasged iti buteng kadagiti pariseo.

Dagitoy a paset ti Nasantuan a Surat ket ipasingkedna a no adda ni Cristo kadatayo, uray maipagarup a nanumotayo, ngem no agtalinaedtayo a napudno ken mayanatap iti naDiosan a pangrukodan ti moralidad ken umisu a kababalin, agingga a napakumbabatayo kas ken Jesus, agballigitayo a mangsaranget kadagiti bileg ti agdama a panawen. Agtalinaedtayo a napakumbaba iti panagserbi iti Dios a nangted kadatayo iti pigsang ken bileg a mangitungpal iti mision kabayatan ti panangobserbartayo iti panawen ti kuaresma.

TARABAY KADAGITI MANGARAMAT:

Ti iseserrek ni Jesus idiaiy Jerusalem a pasdek ti bileg ti nasion ket isu ti mangan-anay iti panakaitungpal ti mision ni Cristo kas Mesias. Nabigbigna a ti panagsagaba dagiti tattao ket aramid dagiti agturay iti Jerusalem kas bunga ti panagdanggayda iti emperio ti Roma. Iti kamaudianan, ti dalanna kas Mesias ket naiturong idiaiy Jerusalem tapno sarangten ken parmekenna dagiti nainlubongan a panakabalin ta daytoy ket kasapulan ken saan a maliklikan nga aramidenna.

Daytoy napateg a kanito iti biag ni Jesus ket ilawlawagna ti kinapudno mainaig iti kapanunotan a ti pakabuklan ti mision ni Jesus ket awan pakainaiganna iti agdama a pakaseknan, saan koma a kasapulan ti ipapanna idiaiy Jerusalem gapu ta adun dagiti tattao a napasurotna manipud kadagiti pesante a taga Galilea. Dagiti agindeg iti Jerusalem ket saanda a nalaka a maawis a dumngeg iti maysa a propeta kas ken Jesus a saan a kas kadagiti rabi. Adda man dagiti nakangngeg kenkuana ket naawisda a namati, ngem kinaykayatda ti nagtalinaed a kas ken Nicodemus nga immasideg ken Jesus iti rabii wenno kas ken Jose a taga Arimatea a limed a timmultulong kenkuana.

Saan a mapabasol dagiti tattao iti panagsagabada. Saan a gapu ta masakitda, napanglawda, ken luganan ida dagiti demonio ket managbasolda ket maikarida unay a madusa ken agsagaba. Ngem ti kinapudno, nabaybay-anda, gun-gundawayan ida dagiti agturay idia Jerusalem ta ti napateg kadakuada ket ti napolitikaan a lugarda idia Roma pakairamanan dagiti mabingayda manipud kadagiti nadagsen a buwis nga impapilitda kadagiti tattao. Dinalusan ni Jesus ti templo nga adda bassit a risiris tapno maikkat dagiti instrumento ti pananggundaway, ammona ti mabalin nga aramiden kenkuana dagiti agturay, ngem kinaykayatna a sanguen dagiti mabalin a bunga ti inaramidna ngem ti mapan aglemmeng idia Galilea a nasayaat a lugar para kenkuana (comfort zone)

Ti iseserrekna iti ruangan ti Jerusalem ket isut' kanito ti panagballigina, ti naan-anay a panakaidatonna iti mision uray aniat' mapasamak. Ti panangsarangetna iti nagkadua a bileg ti Jerusalem ken Roma ket isu ti kaudian ken kangrunaan a paset ti panakaayabna kas Mesias. Inarakupna ti di pagduaduaan a pakatayanna tapno ipablaakna ti panangukom ti Dios kadagiti moral ken ispiritual a sungsubatan dagiti agturay iti lubong iti panagsagaba dagiti tattao. Ti kaadda ti nalinteg ken inosente a tao a nailansa iti krus kas ken Jesus ket panangipakita dagiti agturay iti panagsalungasinda iti hustisia ti Dios, ngarud napukawda ti moral ken naispirituan a pagtaktakderanda. Maysa a palab-og ti diablo a nagbaligi. Mabalin nga agturay dagiti dakes a tattao babaen iti narangas a wagas, ngem saanda a mabalin nga allilawen ti Dios.

Iti agdama, ti agtultuloy a panagsaksi iti hustisia ti Dios, ti panakapapatay dagiti inosente ket impalgakna ti pudpudno a kababalin dagiti agturay. Ti kinadakesda, ti panagabusoda, ti kinamananggundaway ken kinamanangallilawda. Umadanin ti naikeddeng a panawen, panawen ti Dios a panangipatungpalna iti kaipapanan ti kanta a pagdayaw ni Maria.

Ti asina ket maipaay kadagiti agbuteng kenkuana manipud iti maysa a kaputotan agingga kadagiti sumarsaruno. Imparangna ti panakabalin ti takkiagna ket winarawarana dagiti natangsit ken ti dakes a panggepda. Inikkatna dagiti manakabalin nga ari iti tronoda ket intan-okna dagiti nanumo. Pinennekna dagiti mabisin kadagiti agkakaimbag ket pinagtalawna nga ima-ima dagiti babaknang. (Lucas 1:50-53)

Tulag ti nakaro a krisis iti biag ti pagarian ti Juda. Linawlawen dagiti nagkapon a dua a pagarian, ti akin-amianan a pagarian (Israel) ken ti pagarian ti Syria, ti Jerusalem. Pilpilitenda ti Juda a kumapon kadakuada tapno mabalinda a gubaten ti tumtumpuar a dakkal a bileg iti dayta a tiempo, ti Assyria. Binagbagaan ni propeta Isaias ni Ahaz nga Ari ti Juda a di agbuteng kadakuada ken saan a kumti Dios kadagiti apyon iti dangadang ket agtalna ken agulimek. Babaen ken Isaias dagitoy dua a nasion agkapon a mangpadpadas a mangraut kadakuada arigda ti asuk ti sumsumged a puon ti napukan a kayo a mangalun-onto met la kadakuada. Ngem kasla di mamati ni Ahaz iti pammagbaga ni Isaias. Nadlaw ti propeta a di natignay ti Ari ket gapu iti dakkal a pannakaupayna naiyebkasna daytoy nakalalagip ken di malipatan a binatog (7: 14 "Adtoy agsikogto ti maysa nga agtutubo a balasang. Aganakto iti lalaki ket panagananna iti Immanuel." Ti kaipapanan ti nagan ti ubing ket, "kadatayo, adda ti Dios" wenna ti Dios adda kadatayo. Kayat ti propeta a maamiris koma ti Ari ti maysa a kinapudno maipapan ken Yahweh a Diosda: nga adda latta daytoy a Dios kadagiti tattaona a kas mangwayawaya, mannubbot ken mangsusustinir, taudan ti bileg ken pigsada. Nagbalin daytoy a krisis idi panawen ni Ahaz nga especial ken naiduma. Ti kaadda ti Dios kadagiti tattaona, maiparangarang iti yaay ti maysa nga ubing. Ti sinial ti namnama para iti pannakaispal ti Israel iti tiempo ti nakaro a krisis ti politika ken militar ket ti pannakayanak ti maysa nga ubing. Ti pammatalged nga agtalinaed ti Dios kadagiti tattaona ken dinanto baybay-an ida ket isu ti pannakayanak ti maysa nga ubing

Nga agbalin a konkreto a porma ti mensahe ti pannakasubbot dagiti tao ti Dios kadagiti amin a pueras ti panangirurumen iti agdama ken iti masakbayan. Daytoy ti nakita dagiti agipatpatarus a Cristiano iti daytoy a paset ti Biblia a nangiturong kadakuada tapno i-connect-da daytoy a padto a nupay naiturong iti Ari ti Juda, agbalin a mensahe ti namnama a mangitudo iti yaay ti maysa a Mesias para iti pannakapabaro ken pannakabalbaliw ti sangataoan ken ti lubong babaen ti maysa nga ubing a mayanak iti kulloong, saan a balay ken babaen ti maysa a pesante nga ina a mangsango iti pannakaikulasay iti kagimongan. Ti namnama a maipaay iti baro a sangataoan ket mayanak uray kadagidiay mailanglangi iti kagimongan babaen kadagiti nabileg iti daytoy a lubong.

Ti teksto iti Lukas 1: 26 – 35, ipakpakaammo ni anghel Gabriel ken Maria ti maysa a naisangayan a gundaway (pribilehio) iti panangpili ti Dios kenkuana nga agbalin nga ina ti mesias nga umay mangipasdek iti panagturay ti Dios iti bileg ti ayat, saan nga iti bileg wenno pannakabalin. Naibagbagan a ti mesias ti mangako iti kinadakkal ni David, ipasdekna ti agnanayon a panagturayna iti Israel. Nasdaaw unay ni Maria iti nangeganna nga ipaakem ti Dios kenkuana. Siasino ngamin ni Maria ken ania ti sasaadenna iti sosiodad ken ti pannakaitulagna ken Jose. Ngem imbaga ti anghel nga aganakto iti lalaki uray balasang pay laeng. Manen, ti pakaammo ti anghel pasingkedanna ti kinapudno a ti plano ti Dios a mangsubbot kadagiti taona ket saan nga agpannurray iti saad iti komunidad wenno kinalaing, adal wenno kinabaknang no di ketdi asino ti pilien ti Dios nga aramatenna nga instrumento iti pannakatungpal ti panggepna para iti pagimbagan ti sangataoan. Pilien ti Dios uray ti kabassitan wenno kababaan a tao para iti panagbalbaliw ken panangsubbotna iti sangataoan.

TARABAY PARA KADAGITI MANGARAMAT:

Inaramat ti Dios dagiti Hebrew a naglibas manipud Egipto kas “experimento” maipapan iti baro a sangataoan. Nawayawayaan manipud iti pannakaadipen ken manglaklak-am iti wayawaya nga agdayaw iti Diosda a saan ket a dagiti dios dagiti nangadipen kadakuada, nagbalin dagiti Hebrew a “silaw kadagiti nasion.” A kasla ketdin naparsua manen ti sangataoan. Wayawaya ken panagpapada – tunggal familia padapada ti bingayda a paset ti daga, awan kangatuan nga agturay kadakuada no di ti Dios - naipasdek kas pondasion ti baro a nasion. Ti pammati iti Biblia ipakitana a saan nga ipalubos ti Dios nga ti diablo ken kinadakes iti pakasaritaan ti lubong. Ti Dios ti agballigi babaen ti panangpabarona iti bassit a paset ti sangataoan a mangbukel iti baro a naparsua nga Israel. Ti Israel daytoy baro a paset ngem saan a nagballigi. Ti koma Iglesia ti baro a naparsua a tattao ngem uray ti Iglesia mabalin nga agpalso. Nupay kasta, makitatayon ti desinio ti Dios para iti baro a sangataoan – aggapuda kadagiti biktima ti lubong isuda nga agtultuloy a mangsaksaksi iti kinapudno ken kinalinteg ti Dios. Saan nga aggapu kadagiti nangato ken nabileg. Daytoy ti di agpatingga a trabaho ti Dios agingga a tumpuar ti baro a sangataoan iti rabaw ti daga.

1. PANGGEP

Kalpasan ti panagadal, dagiti nagadal manamnama a:

1. lagipen ti naballigi nga iseserrek ni Jesus idia Jerusalem
2. maamiris a ni Jesus ti nabendisionan nga immay iti nagan ti Apo
3. i-komit ti biag nga agaramid iti banbanag iti nagan ti Apo

PAMPANUNOT (KONSEPTO) Ni Jesus ti nabendisionan nga immay iti nagan Ti Apo

KASAPULAN: Biblia, (NRSV), presko a palma (wenno aniaman a bulong nga adda), ladawan ni Jesus a nakasakay iti asno,

PROSESO TI PANAGADAL

A. Panglukat a Panagdayaw

1. Panangpasangbay: Pasangbayen dagiti ubbing ket damagen no ania a Domingo ita. Kablaawan a siraragsak dagiti ubbing kas sumangbayda ket kablaawan ida iti naragsak a Domingo Ramos a kas agsangpetda.
2. Kantaen dagiti sumaganad:

"Ho-Ho-Ho-Hosanna"

Ho-ho-ho-hosanna, ha-ha-ha-hallelujah!

He, He, He, He saved me, I've got the joy of the Lord! (repeat song)

"Hallelu, Hallelujah"

Hallelu, hallelu, hallelu, hallelujah! Praise ye the Lord (2x)

Praise ye the Lord, hallelujah! (3x) Praise ye the Lord!

3. Panglukat a kararag:

O Apo Jesus, dayawendaka iti daytoy Domingo Ramos. Agrag-okami, Apo Jesus, ta maragsakankami a mangpasungad kenka. Umayka iti nagbabaetanmi. Sumrekka iti pusomi. Agbalinka nga Arimi. Ikarargmi daytoy ken Jesus nga Apomi. Amen. *B.*

B. Panagsagana

Ipakita kadagiti ubbing ti bulong ti palma ket iwagayway iti ngato.

Damagem: Apay nga iwagwagaywayko daytoy a bulong?S

Palubosan ida nga iburayda no aniat pannakaamma iti Domingo Ramos.

Nabulod para iti Ari

Clip-clop, clip-clop, clip-clop. Dagiti danapeg ti bassit nga asno iti mangngeg iti natapok nga kalsada. Naksakay iti bukotna ti lalaki nga aw-awaganda iti Jesus. Iti nariwet nga oras dayta nga agsapa, adda maysa a lalaki a napan iti balay ti akinkukua iti asno tapno bulodenna ti asnona-asno nga saan pay pulos a nasaksakayan.

"Urbon laeng ti adda nga itedko kenka. Ubing pay ken napigsa. Segurado a kayana ti agdaliasat a mapan Jerusalem," daytoy ti imbaga ti akinkua iti asno. Inruarda ngarud tio asno iti balayna ket impanda iti maysa a lugar. Nagsardengda iti ayan dagiti adu a tao. Maysa kadagiti lallaki iti nangipukkaw, "Jesus, adtoy ti asno a pagsakayam." Impuruakna ti kagayna iti bukot ti asno ket nagsakay ni Jesus. Simmurot dagiti gagayyemna iti abay ti asno. Nagna a siinayad ti urbon nga asno.

Pagammoam dagiti tattao ket nagtataryda nga immasideg kenkuana. Inwagaywayda dagiti bulong tip alma iti ngato. Dadduma inyaplagda ti kagayda iti kalsada a pinagna ti asno. Impukkawda, "Hosana! Hosana! Bendisto iti umay iti nagan ti Apo. Hosana iti Ari ti Israel!"

Agal-allingag ni urbon nga asno ket napanunotna, "Jesus...isu ti Ari? Saan isuna a nagsakay iti mannakigubat a lugan a kas ar-aramiden dagiti Ari, ngem pinilinak a pagsakayan!" Ingatona ti lapayagna a sipapannakel a kas simrek isuna iti ruangan ti Jerusalem. Naragsak isuna!

D. Panangpauneg ti adal/panagbibinningay iti pannakaammo

Damagem dagitoy:

1. Sino ti Ari nga napan idia Jerusalem?
2. Apay nga ni Jesus isut' Aritayo?
3. Sadino ti pagnaedan dagiti Ari?
4. Aniat' mapasamak no agnaed ni Ari Jesus iti pusotayo?

E. Panangamiris iti Kinapudno babaen iti Biblia

Ibagam: Ni Jesus ti dinungdungngo ti Dios nga immay akdatayo tapno bendisionannatayo. Ni Jesus ti bendito nga immay iti nagan ti Dios. No pastrekentayo isuna iti pusotayo, mabalin nga aramidentayo dagiti banbanag para kadagiti dadduma agbalindatayo met a bendesyon para kadakuada.

F. Pangiyaplikar kadagiti Naadal

Aktibiti:

1. Tunggal maysa agpanunot iti maysa a banag a mabalin nga aramidenna iti nagan iti Apo a mabalin nga bendesyon kadagiti dadduma.
2. Ikkan ti tunggal ubbing iti bulong tip alma (wenno aniaman nga bulong nga adda) ket ipukkawda, "Hosana!" ken ibagada ti maysa a banag nga mabalin nga aramidennda iti nagan iti Apo kas koma iti: "Hosana iburayko kadagiti dadduma."

G. Pangserra a Panagdayaw

Ipa-memorize kadakuada daytoy a bersikulo: "Hosana! Bendito ti siasinoman nga umay iti nagan iti Apo! (Juan 12:13b)

Ipakanta: "Ho-Ho-Ho-Hosanna"

Kararag a pangserra: Apo Jesus, Sika ti Ari nga agnanaed iti pusomi. Isuroannakami nga agbalin a bendesyon kadagiti dadduma a kas annakmo. Pagbalinennakami a naimbag ken ehemplo kadagiti gagayyemmi, klasmeyts ken kaarubami. Iti nagan ni Jesus. Amen.